

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28.07.2020, sp. zn. 3 Tz 70/2019, ECLI:CZ:NS:2020:3.TZ.70.2019.1

Číslo: 4/2021

Právní věta: Trestní odpovědnosti právnické osoby nebrání, pokud ve smyslu § 8 odst. 4 písm. d) t. o. p. o. jednající fyzická osoba není trestně odpovědná z důvodu nepřičetnosti za protiprávní čin přičitatelný právnické osobě podle § 8 odst. 1, 2 t. o. p. o.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 28.07.2020

Spisová značka: 3 Tz 70/2019

Číslo rozhodnutí: 4

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Právnická osoba, Trestní odpovědnost

Předpisy: § 8 odst. 1 předpisu č. 418/2011Sb.
§ 8 odst. 2 předpisu č. 418/2011Sb.
§ 8 odst. 4 písm. d) předpisu č. 418/2011Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud ke stížnosti pro porušení zákona, kterou podala ministryně spravedlnosti proti rozsudku Okresního soudu v Chomutově ze dne 19. 10. 2018, sp. zn. 52 T 50/2016, v neprospěch obviněné právnické osoby – obchodní společnosti T. T., rozhodl podle § 268 odst. 2 tr. ř., že napadeným rozsudkem v části, v níž bylo rozhodnuto podle § 226 písm. d) tr. ř. ohledně právnické osoby T. T. o zproštění obžaloby státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Chomutově ze dne 14. 11. 2016, sp. zn. 1 ZT 463/2014, byl porušen zákon ve prospěch obviněné právnické osoby T. T. v § 226 písm. d) tr. ř. a § 2 odst. 5 větě šesté tr. ř. a v § 8 odst. 1, odst. 2, odst. 4 písm. d) t. o. p. o.

I.

Rozhodnutí okresního soudu

1. Rozsudkem Okresního soudu v Chomutově ze dne 19. 10. 2018 byli obviněný J. S. a obviněná právnická osoba – obchodní společnost T. T., s. r. o., (dále jen „právnická osoba T. T.“) pro žalovaný skutek zproštění obžaloby podle § 226 písm. d) tr. ř. Rozhodnutí Okresního soudu v Chomutově v souladu s § 129 odst. 2 tr. ř. neobsahuje odůvodnění. Z užitého ustanovení trestního řádu a předchozího průběhu trestního řízení je zřejmé, že ke zproštění obžaloby došlo s ohledem na skutečnost, že obviněný J. S. nebyl pro nepřičetnost trestně odpovědný. Obviněný byl jediným jednatelem obviněné právnické osoby a soud z rozhodnutí o jeho trestní odpovědnosti vyvodil

rozhodnutí o trestní odpovědnosti právnické osoby.

II.

Stížnost pro porušení zákona

2. Proti citovanému rozsudku Okresního soudu v Chomutově, konkrétně proti výroku, jímž bylo rozhodnuto podle § 226 písm. d) tr. ř. o zproštění obžaloby státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Chomutově ze dne 14. 11. 2016, sp. zn. 1 ZT 463/2014, právnické osoby T. T. podala ministryně spravedlnosti podle § 266 odst. 1 tr. ř. stížnost pro porušení zákona v neprospěch obviněné právnické osoby T. T.

3. Ministryně spravedlnosti poukázala na úpravu § 8 t. o. p. o. Otázka, jak postupovat v případě stíhání právnické osoby, pokud jednající fyzická osoba ve smyslu § 8 odst. 4 písm. d) t. o. p. o. není za příslušný trestný čin odpovědná, protože je nepřičetná, nemá podle ministryně spravedlnosti doposud explicitní judikatorní řešení.

4. Zároveň není tato otázka jednoznačně řešena ani doktrínou. Část odborné literatury trestní odpovědnost právnické osoby v případě, že jednající fyzická osoba ve smyslu § 8 odst. 4 písm. d) t. o. p. o. není za příslušný trestný čin odpovědná, protože je nepřičetná, nevyklučuje (FENYK, J., SMEJKAL, L., BÍLÁ, I., Zákon o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim. Komentář. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, s. 56 a 57; ŠÁMAL, P., DĚDIČ, J., GRIVNA, T., PÚRY, F., ŘÍHA, J. Trestní odpovědnost právnických osob. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2018, s. 227 a 228), část odborné literatury oproti tomu trestní odpovědnost právnické osoby v takovém případě vylučuje (FOREJT, P., HABARTA, P., TREŠLOVÁ, L. Zákon o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim s komentářem. Praha: Linde, 2012, s. 94).

5. Ze znění § 8 odst. 4 písm. d) t. o. p. o. i z většinového názoru odborné literatury podle ministryně spravedlnosti vyplývá, že právnická osoba může být trestně odpovědná i v případě, že za ni jednající fyzická osoba byla nepřičetná.

6. Ministryně spravedlnosti namítla, že se soud v napadené věci touto otázkou nezabýval, když se omezil na to, že konstatovaný nedostatek přičetnosti obviněného J. S. vztáhl též na obviněnou právnickou osobu, jejímž byl uvedený obviněný jediný jednatelem. Soud tak nepokračoval v trestním stíhání ohledně právnické osoby a zejména neprokazoval, zda je dána její trestní odpovědnost, či nikoli, čímž porušil zákon ve prospěch obviněné právnické osoby.

7. Ministryně spravedlnosti dále namítla, že napadený rozsudek neobstojí ani z formálního hlediska. Právnická osoba totiž nemůže být z povahy věci nepřičetná, a nelze tedy rozhodnout o jejím zproštění podle § 226 písm. d) tr. ř., ale je namístě rozhodnout podle § 226 písm. b) tr. ř., tedy že žalovaný skutek není trestným činem. Důvod zproštění obžaloby podle § 226 písm. d) tr. ř. je totiž v poměru speciality k případu zproštění podle § 226 písm. b) tr. ř. (viz ŠÁMAL, P. a kol.: Trestní řád II. § 157 až 314s. Komentář. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 2815).

8. Ministryně spravedlnosti proto navrhla, aby Nejvyšší soud podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil, že výrokiem rozsudku Okresního soudu v Chomutově ze dne 19. 10. 2018, sp. zn. 52 T 50/2016, byl v části, v níž bylo rozhodnuto podle § 226 písm. d) tr. ř. ohledně právnické osoby T. T. o zproštění obžaloby státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Chomutově ze dne 14. 11. 2016, sp. zn. 1 ZT 463/2014, porušen zákon ve prospěch obviněné právnické osoby T. T. v § 226 písm. d) tr. ř. a § 8 odst. 1, 2 a 4 t. o. p. o.

III.

Důvodnost stížnosti pro porušení zákona

9. Nejvyšší soud podle § 267 odst. 3 tr. ř. přezkoumal zákonnost a odůvodněnost těch výroků rozhodnutí, proti nimž byla stížnost pro porušení zákona podána, v rozsahu a z důvodů v ní uvedených, jakož i řízení napadené části rozhodnutí předcházející, a dospěl k závěru, že zákon byl porušen v § 226 písm. d) tr. ř.

10. Pokud jde o námitku, podle které není vyloučena trestní odpovědnost právnické osoby v případě, že jednající fyzická osoba ve smyslu § 8 odst. 4 písm. d) t. o. p. o. není sama za příslušný trestný čin odpovědná, protože je nepřičetná, lze ministryni spravedlnosti přisvědčit.

11. Podle § 8 odst. 4 písm. d) t. o. p. o. se právnické osobě přičítá spáchání trestného činu za podmínek uvedených v § 8 odst. 1, 2 t. o. p. o. i tehdy, jestliže jednající fyzická osoba není za takový trestný čin trestně odpovědná. Podle důvodové zprávy k zákonu o trestní odpovědnosti právnických osob se tím zdůrazňuje určité osamostatnění trestní odpovědnosti právnických osob vyplývající z odlišnosti předpisů trestního zákoníku a tohoto zákona, zejména co do odlišnosti podmínek zakládajících trestní odpovědnost.

12. Vztah trestní odpovědnosti právnické osoby k trestní odpovědnosti fyzické osoby je vymezen v § 9 odst. 3 t. o. p. o. jako souběžný samostatný a nezávislý odpovědnostní vztah, což zákon vyjádřil slovy, že „trestní odpovědností právnické osoby není dotčena trestní odpovědnost fyzických osob uvedených v § 8 odst. 1 a trestní odpovědností těchto fyzických osob není dotčena trestní odpovědnost právnické osoby“. Toto řešení vychází z uplatněného modelu pravé trestní odpovědnosti právnické osoby (obdobně je tomu např. v Rakousku nebo v Nizozemsku). Český zákon o trestní odpovědnosti právnických osob nevychází z akcesority trestní odpovědnosti právnické osoby, a proto ji neváže na trestní odpovědnost konkrétní fyzické osoby, jejíž jednání je právnické osobě přičítáno (jako je tomu např. v Polsku – srov. čl. 3 polského zákona o odpovědnosti kolektivních subjektů). Podmínkou však na druhé straně není, že by nebylo možno postihnout pachatele – fyzickou osobu za spáchaný trestný čin (což je vyžadováno obecně např. ve Švýcarsku, ovšem s výjimkou trestných činů uvedených v čl. 102 odst. 2 švýcarského trestního zákoníku, kde je za stanovených podmínek připuštěna souběžná nezávislá odpovědnost). V případě trestní odpovědnosti jak právnické osoby, tak i některé z fyzických osob uvedených v § 8 odst. 1 písm. a) až c) t. o. p. o. se tedy uplatní samostatná souběžná trestní odpovědnost obou těchto subjektů, kdy každý odpovídá za celý způsobený následek. V tomto případě nejde o spolupachatelství s ohledem na povahu přičitatelnosti vymezené v § 8 odst. 2 t. o. p. o., neboť zde nejde o úmyslné společné jednání ve smyslu § 23 tr. zákoníku, jelikož právě jednání některé z osob uvedených v § 8 odst. 1 písm. a) až c) t. o. p. o. se přímo přičítá trestně odpovědné právnické osobě (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 4. 11. 2015, sp. zn. [7 Tdo 1199/2015](#)).

13. Povaha právnických osob zásadně neumožňuje přistoupit k základům trestní odpovědnosti zcela z pozice osob fyzických, zejména pro zvláštnosti subjektivní i objektivní povahy, které se u obou typů osob v mnohém liší. Konstrukce trestní odpovědnosti právnických osob je postavena na přičitatelnosti trestného činu právnické osobě a představuje zvláštní subjektivní odpovědnost právnické osoby, tedy zvláštní odpovědnost za zavinění u právnické osoby odlišnou od pojmu viny (zavinění) u fyzické osoby. Nejde o odpovědnost objektivní, což souvisí s principem *nullum crimen sine culpa* (srov. rozhodnutí uveřejněné pod č. [37/2019](#) Sb. rozh. tr.). Zákon o trestní odpovědnosti právnických osob řeší odpovědnost právnické osoby s využitím kombinace formálního a materiálního prvku, které ve výsledku tvoří přičitatelnost činu právnické osobě. Ta se opírá o protiprávní jednání v zákoně vymezených fyzických osob jednajících za právnickou osobu, jež se přičítá buď přímo, anebo u zaměstnanců nepřímo na základě rozhodnutí, schválení či pokynu statutárních orgánů nebo jiných odpovědných osob, či zjednodušeně řečeno porušení péče řádného hospodáře (srov. ŠÁMAL, P. Ještě k zavinění právnické osoby podle zákona o trestní odpovědnosti právnických osob. Právní rozhledy č. 5/2017, s. 169).

14. Právnícké osobě lze přičítat spáchání trestného činu uvedeného v § 7 t. o. p. o. jen tehdy, jestliže „byl spáchán“ jednáním některé z fyzických osob uvedených v § 8 odst. 1 písm. a) až d) t. o. p. o. za podmínek tam uvedených. Zákon o trestní odpovědnosti právnických osob nevymezuje pojem trestného činu, pouze v § 7 uvádí, že trestnými činy se pro účely tohoto zákona rozumějí zločiny nebo přečiny uvedené v trestním zákoníku, s výjimkou trestných činů v tomto ustanovení výslovně uvedených. Proto je třeba ve smyslu § 1 odst. 2 t. o. p. o. vyjít z obecné definice trestného činu v trestním zákoníku, který v § 13 odst. 1 zdůrazňuje, že trestným činem je protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v tomto zákoně. Vedle protiprávnosti jsou formálními znaky (prvky) skutkové podstaty trestného činu objekt, objektivní stránka, subjekt a subjektivní stránka. Z hlediska základů trestní odpovědnosti právnické osoby však jednotlivé znaky skutkové podstaty trestného činu vykazují některé podstatné odlišnosti, a proto k nim nelze přistupovat zcela shodně jako v případě trestní odpovědnosti fyzické osoby. Je třeba mít na paměti výše zmíněnou samostatnost a nezávislost trestní odpovědnosti právnické osoby na trestní odpovědnosti fyzické osoby, z níž plyne, že ve vztahu k právnické osobě mohou být naplněny všechny obligatorní znaky skutkové podstaty určitého trestného činu i přesto, že u fyzické osoby jednající za právnickou osobu zůstanou některé obligatorní znaky skutkové podstaty nenaplněny (nikoliv jen neprokázány, viz § 8 odst. 3 t. o. p. o.).

15. U skutkové podstaty trestného činu právnické osoby je objektivní stránka vedle základních obecně obligatorních znaků (jednání, následek a příčinná souvislost) doplněna o speciální obecně obligatorní znak – spáchání činu „v zájmu“ právnické osoby nebo „v rámci činnosti“ právnické osoby, působící jako korektiv, který má zabránit tomu, aby byla právnická osoba volána k odpovědnosti za excesy osob uvedených v § 8 odst. 1 písm. a), b), c) nebo d) t. o. p. o., které nemají žádnou požadovanou souvislost s právnickou osobou.

16. Pokud jde o subjekt, v odborné literatuře (stejný názor viz FENYK, J., SMEJKAL, L., BÍLÁ, I., Zákon o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim. Komentář. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018) se rozlišuje mezi subjektem primárním (trestně odpovědná právnická osoba ve smyslu § 6 t. o. p. o.), sekundárním [osoby uvedené v § 8 odst. 1 písm. a) až c) t. o. p. o.] a případně i terciárním [osoba zaměstnanec podle § 8 odst. 1 písm. d) t. o. p. o.]. V případě sekundárního a terciárního subjektu bude u fyzických osob rozhodující pouze jejich vztah v právnické osobě ve smyslu § 8 odst. 1 t. o. p. o. Naopak nebude podstatné, zda byly splněny požadavky na věk takové osoby (§ 25 tr. zákoníku) a její přičetnost (§ 26 tr. zákoníku), a to včetně podmíněné (relativní) nepřičetnosti podle § 5 odst. 1 z. s. m. v důsledku nedostatku rozumové a mravní vyspělosti (srov. ŠÁMAL, P., DĚDIČ, J., GRIVNA, T., PŮRY, F., ŘÍHA, J. Trestní odpovědnost právnických osob. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2018, s. 227 a 228).

17. Specificky je třeba nahlížet i na problematiku subjektivní stránky trestného činu. Pro naplnění subjektivní stránky trestného činu fyzické i právnické osoby je nezbytná určitá forma zavinění, což vyplývá kromě jiného i z převzetí kompletních legálních definic trestných činů, které vyžadují zavinění jako nepostradatelný a rozlišující znak každého trestného činu, ze zvláštní části trestního zákoníku do zákona o trestní odpovědnosti právnických osob. Subjektivní stránkou trestného činu ve vztahu k trestní odpovědnosti právnických osob je třeba rozumět přičitatelnost trestného činu právnické osobě zpravidla na základě chybného výkonu tzv. rizikového managementu, tj. chybného zvládnutí zvýšeného rizika vyplývajícího z provozování podniku (bližší viz ŠÁMAL, P. Ještě k zavinění právnické osoby podle zákona o trestní odpovědnosti právnických osob. Právní rozhledy č. 5/2017, s. 169). Otázku zavinění z hlediska konkrétní skutkové podstaty trestného činu podle § 8 odst. 2 t. o. p. o. je pak třeba odvozovat od fyzických osob, které za právnickou osobu jednaly ve smyslu § 8 odst. 1 písm. a) až d) t. o. p. o. (viz usnesení Nejvyššího soudu uveřejněné pod č. [23/2016-II.](#) Sb. rozh. tr.). Pokud taková fyzická osoba naplní svým jednáním všechny znaky skutkové podstaty trestného činu (bude vyvozována její trestní odpovědnost), nebude odvození zavinění ve vztahu ke skutkové

podstatě trestného činu právnické osoby zpravidla činit potíže (z pohledu nyní projednávané věci není podstatná problematika jednání více fyzických osob v postavení podle § 8 odst. 1 t. o. p. o., ať se již na činu podílely různým způsobem, nebo šlo například o rozhodnutí kolektivního orgánu).

18. Překážkou ovšem nebude podle Nejvyššího soudu ani situace, kdy bude jednajícím fyzická osoba nepřičetná (stejný názor viz FENYK, J., SMEJKAL, L., BÍLÁ, I. Zákon o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim. Komentář. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, s. 56 a 57; ŠÁMAL, P., DĚDIČ, J., GRIVNA, T., PÚRY, F., ŘÍHA, J. Trestní odpovědnost právnických osob. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2018, s. 227 a 228; KRATOCHVÍL, V. a kol. Trestní právo hmotné. Obecná část. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 536). Nejvyšší soud nemůže přisvědčit argumentaci, podle které bez přičetnosti takové osoby není možné určit formu zavinění ve vztahu k činu jinak trestnému, který spáchala (nepřičetná osoba nemůže jednat zaviněně), což je nezbytným předpokladem pro vyvození trestní odpovědnosti právnické osoby (srov. FOREJT, P., HABARTA, P., TREŠLOVÁ, L. Zákon o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim s komentářem. Praha: Linde, 2012, s. 94; JELÍNEK, J. a kol. Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 6. vydání. Praha: Leges, 2017, s. 380; ŠELLENG, D.: Právnická osoba jako pachatel trestného činu. Praha: Leges, 2019, s. 120). Zde je potřeba poukázat na ustanovení § 8 odst. 3 t. o. p. o., který stanoví, že trestní odpovědnosti právnické osoby nebrání, nepodaří-li se zjistit, která konkrétní fyzická osoba jednala způsobem uvedeným v § 8 odst. 1 a 2 t. o. p. o. Pokud je toto ustanovení naplněno, pak nelze objasnit otázku zavinění, přesto pro takový případ zákon zásadně nevylučuje trestní odpovědnost právnické osoby. V této souvislosti možno zmínit i § 8 odst. 1 t. o. p. o., definující v návěti, že trestným činem spáchaným právnickou osobou je protiprávní čin spáchaný v jejím zájmu nebo v rámci její činnosti. Protiprávnost činu je objektivní kategorie, čin byl spáchán, pachatel mohl ovšem jednat ve stavu nepřičetnosti. Právnická osoba může být za takový čin trestně odpovědná při splnění zákonných podmínek přičitatelnosti podle § 8 odst. 2 t. o. p. o.

19. Podle důvodové zprávy k zákonu o trestní odpovědnosti právnických osob je konstrukce trestní odpovědnosti právnické osoby založená na přičitatelnosti trestného činu v podstatě obdobná jako při odpovědnosti za kvazidelikt, která je konstruována v § 360 tr. zákoníku. V případě trestného činu opilství se pachatelovo zavinění vztahuje pouze na fakt přivedení se do stavu nepřičetnosti, ovšem ve vztahu ke kvazideliktu pachatel v pravém slova smyslu nemůže jednat zaviněně. Přesto je třeba zjišťovat a dokazovat i subjektivní stránku jednání ve stavu nepřičetnosti (kvaziúmysl či kvazinedbalost), neboť je nutno rozlišit, o jaký čin jinak trestný jde a zda se má ukládat trest v rámci trestní sazby stanovené za úmyslný či nedbalostní trestný čin (viz rozhodnutí uveřejněné pod č. [17/2008](#) Sb. rozh. tr.). Zavinění se v takovém případě zjišťuje zejména podle vnějších projevů pachatele, tj. podle znaků objektivní stránky trestného činu (viz rozhodnutí uveřejněné pod č. [62/1968](#) Sb. rozh. tr.).

20. Jedná-li tedy za právnickou osobu fyzická osoba uvedená v § 8 odst. 1 t. o. p. o., která je nepřičetná, bude subjektivní stránka trestného činu právnické osoby založena (stejně jako v případě takové fyzické osoby přičetné) na přičitatelnosti trestného činu vycházející z chybného zvládnutí zvýšeného rizika vyplývajícího z provozování podniku, což koresponduje s obecným principem, že právnická osoba odpovídá za volbu osob oprávněných za ni jednat, jakož i osob, které působí v řídicích a kontrolních orgánech. Pro posouzení „zavinění“ jakožto obligatorního znaku každého trestného činu ve smyslu § 7 t. o. p. o. se bude kvaziúmysl či kvazinedbalost zjišťovat podle vnějších projevů, tj. podle toho, k čemu kvazivůle směřovala. Tedy obdobně jako v případě trestného činu opilství podle § 360 tr. zákoníku.

21. Pro trestní odpovědnost právnické osoby proto není rozhodné, zda jednajícím fyzická osoba ve smyslu § 8 odst. 4 písm. d) t. o. p. o. splňuje požadavky kladené na trestně odpovědný subjekt, včetně přičetnosti. V případě, že orgány činné v trestním řízení v průběhu trestního řízení zjistí, že za právnickou osobu jednajícím fyzická osoba ve smyslu § 8 odst. 1 t. o. p. o. není trestně odpovědná pro

její nepřičetnost, nemohou závěr o nedostatku trestní odpovědnosti fyzické osoby bez dalšího vztáhnout na právnickou osobu, jelikož přičetnost jednající fyzické osoby (sekundárního či terciárního subjektu) není obecně obligatorním znakem skutkové podstaty trestného činu právnické osoby. Trestní odpovědnost právnické osoby není podmíněna trestní odpovědností fyzické osoby. Orgány činné v trestním řízení musí posuzovat přítomnost všech obligatorních znaků skutkové podstaty trestného činu právnické osoby, přičemž v případě subjektivní stránky musí u takové nepřičetné fyzické osoby její kvazizavinění zjišťovat podle vnějších projevů, tj. podle znaků objektivní stránky trestného činu. Nelze vyloučit odlišné posouzení přičetnosti ve vztahu k různým objektům trestného činu, což je otázkou znaleckou.

22. V projednávané věci však Okresní soud v Chomutově takto nepostupoval. Napadené rozhodnutí neobsahuje odůvodnění ve smyslu § 129 odst. 2 tr. ř. Nelze se tak seznámit se skutkovými závěry ani právními úvahami, na jejichž základě soud rozhodl. Z protokolů o hlavním líčení však vyplývá, že soud provedl v základním rozsahu dokazování k žalovanému skutku a zaměřil svoji pozornost především na otázku existence duševní choroby u obviněného J. S. a dopadu onemocnění na jeho rozpoznávací a ovládací schopnosti. Poté prohlásil soud dokazování za skončené. V závěrečné řeči státní zástupkyně uvedla, že v průběhu hlavního líčení byla potvrzena obhajoba obviněného, že v době spáchání činu nebyl dostatečně přičetný, aby mohl být za své jednání trestně odpovědný. Podle státní zástupkyně tudíž nebylo namístě z důvodu hospodárnosti dále se zabývat prověřováním skutkových okolností. Státní zástupkyně navrhla, aby soud zprostil obviněného J. S. obžaloby podle § 226 písm. d) tr. ř. S ohledem na návrh týkající se fyzické osoby navrhla, aby došlo i ke zproštění obžaloby obviněné právnické osoby T. T., neboť je jí kladeno za vinu jednání, kterého se měla dopustit fyzická osoba - obviněný J. S. v rámci své činnosti statutárního orgánu a bez jeho trestní odpovědnosti nelze dovozovat trestní odpovědnost obviněné právnické osoby. Podle napadeného rozsudku soud zprostil obžaloby obviněného J. S. i obviněnou právnickou osobu T. T. podle § 226 písm. d) tr. ř. Pochybení soudu lze shledat v porušení jeho povinnosti podle § 2 odst. 5 věta šestá tr. ř., když při neadekvátní důkazní aktivitě státní zástupkyně nedoplnil dokazování tak, aby mohl spravedlivě rozhodnout také o obžalobě podané na obviněnou právnickou osobu T. T. Z hlediska právního posouzení skutku pochybil především v § 8 odst. 4 písm. d) t. o. p. o., potažmo v § 8 odst. 1 a 2 t. o. p. o. Pro neexistenci ustáleného skutkového stavu však nelze uvažovat o eventuálním právním posouzení skutku a případné trestní odpovědnosti obviněné právnické osoby T. T.

23. *Obiter dictum* Nejvyšší soud souhlasí i s námitkou ministryně spravedlnosti, podle které soud navíc opřel zproštění obviněné právnické osoby o nesprávný důvod podle § 226 písm. d) tr. ř., který se může týkat pouze obžalovaného - fyzické osoby. Pokud soud dospěl k závěru, že stíhaný skutek nenaplňuje všechny znaky skutkové podstaty trestného činu právnické osoby, měl rozhodnout o jejím zproštění obžaloby podle § 226 písm. b) tr. ř.

24. Nejvyšší soud proto podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil, že rozsudkem Okresního soudu v Chomutově ze dne 19. 10. 2018, sp. zn. 52 T 50/2016, v části, v níž bylo rozhodnuto podle § 226 písm. d) tr. ř. ohledně obviněné právnické osoby T. T. o zproštění obžaloby státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Chomutově ze dne 14. 11. 2016, sp. zn. 1 ZT 463/2014, byl porušen zákon ve prospěch obviněné právnické osoby T. T. v § 226 písm. d) tr. ř., v § 2 odst. 5 věta šestá tr. ř. a v § 8 odst. 1, odst. 2, odst. 4 písm. d) t. o. p. o.

25. Vzhledem k tomu, že zákonný postup upravený v § 269 odst. 2 tr. ř., tj. možnost zrušit napadené nezákonné rozhodnutí, lze uplatnit pouze v případě, dojde-li k porušení zákona v neprospěch obviněného, Nejvyšší soud se ve svém rozsudku omezil pouze na tzv. akademický výrok.